

РЕЦЕНЗИЯ

От: проф. д-р **Мариана Матеева Петрова**, професор ПН 3.7 „Администрация и управление“ (Висше училище по телекомуникации и пощи)

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по ПН 3.7 „Администрация и управление“, докторска програма „Управление“ в УНСС

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по *научна специалност* в УНСС.

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 1692 /29.06.2023 г. на Ректора на УНСС.

Автор на дисертационния труд: **Волфганг Шенк**

Тема на дисертационния труд: **About the interdisciplinary origin of entrepreneurial action and entrepreneurial foresight** / За интердисциплинарния произход на предприемаческото действие и предприемаческата прогноза

Научен ръководител: Доц. д-р Филип Стоянов

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Управление“, факултет „Управление и администрация“ на УНСС по научна специалност „Управление“ съгласно Заповед на Зам.-ректора по НИД на УНСС № 1538/06.06.2022 г. Обучението е осъществено в свободна форма през периода 10.05.2022 г до 01.07.2023 г.

ИУП е изпълнен и докторантът е отчислен с право на защита.

Авторът на изследването започва професионалния си живот като консултант в PWC (Price Waterhouse Coopers) и има богат предприемачески опит в голяма немска компания като собственик и изпълнителен директор на C-Level. Има близо 20-годишен опит в консултирането и менторството на предприемачи чрез своята В&Н безплатна консултантска компания, базирана в Оснабрук, Германия, с многобройни консултантски задачи в страните от Централна и Източна Европа, както и в България.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е с обем 133 (267) страници, структуриран в пет основни глави. Съдържа 10 таблици и 11 фигури. Използвани са 201 литературни източника.

Докторантът е приложил 6 публикации.

Обект на изследването са трима предприемачи в Германия.

Предметът на изследването е да провери дали има връзка между техния генетичен, биологичен и психологически произход и техния предприемачески успех и/или неуспех.

Целта на изследването е да се създаде практическа и приложима методология за анализ на хората и способността им да бъдат предприемачи.

Основните задачи, които трябва да бъдат решени за постигането на тази цел, са:

1. Да се изследва и анализира различни теми по въпроса в съществуващата литература.

2. Да се извърши емпирично проучване за събиране и обработване на информация.

3. Да се предложи методика за оценка на личностния предприемаческия потенциал.

4. Да се направят изводи и полезни препоръки за използване на методиката.

Фундаменталните основи на изследването са точно определени, което дава основание да се заключи, че докторантът познава добре материята, лесно борави с основните научни понятия и дефинира основните стълбове на своето изследване в съответствие с реалните научни проблеми.

Езикът на изложението на дисертацията е добър и дава основание да се направи извод за компетентността и експертните познания на автора на дисертацията.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Резултатите, получени в хода на дисертационния труд, са свързани преди всичко с хипотезите, изложени за разглеждане във въведението към дисертационния труд и формулираната в него изследователска теза.

Обобщените резултати, посочени в трета глава, посочват недвусмислено, че целта и задачите на дисертационното изследване са постигнати.

След направените анализи и практически изследвания са формулирани конкретни изводи.

В резултат на проведеното изследване са изпълнени предварително поставените цели и задачи. Представена е научно обоснована и практически приложима методика за анализ на хората и за оценка на способността им да бъдат предприемачи.

За целта са проучени и анализирани значителен брой публикации по въпроса в съществуващата литература. Извършено е емпирично проучване за събиране и обработване на информация по предварително избрана ясна изследователска методика.

Разработена е авторова методика за оценка на личностния предприемаческия потенциал и са направени изводи и полезни препоръки за използването и.

Изследвана е и е потвърдена работната хипотеза на дисертационния труд, че всеки човек има предприемачески потенциал, обусловен от неговите личностни характеристики и произход, които могат да бъдат модифицирани чрез научаване на компетенции.

Резултатите от проучването са насочени към всички консултантски компании и консултантски организации, които работят с предприемачи, особено тези, които стартират собствени компании и са били безработни. Резултатите могат да се използват в обучението по управление на малък и среден бизнес и по предприемачество.

Разработената методика може да се използва и за самооценка и планиране на развитието, както и за обучение с цел повишаване на компетенциите за предприемачески успех на стартиращи и действащи собственици на бизнес и техните наследници.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Чрез настоящето изследване са направени следните научни, методологически и научно-приложни приноси:

1. Разширено е полето на научните изследвания по въпросите на предприемачеството, като са изведени нови връзки между личностни, психологически и поведенчески характеристики в общ модел на предприемаческия потенциал.
2. Синтезиран е нов модел на личностните качества за измерване на предприемаческия потенциал.
3. Синтезиран е нов модел на поведенческите фактори за оценка на предприемаческия потенциал.
4. Синтезиран е нов модел на самопознанието и „АЗ-а“ за оценка на предприемаческия потенциал.
5. Разработена е практически приложима нова методика за повишаване и развитие на предприемаческия потенциал.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Представеният дисертационен труд е добросъвестно осъществено научно-приложно изследване.

Нямам основание за съмнения относно оригиналността на дисертационния труд и за личния принос на докторанта.

Представените от докторант Волфганг Шенк 5 публикации и 1 книга коректно отразяват темата на дисертацията. Статиите са самостоятелно разработени и са в тясна връзка с темата на дисертационния труд и със задачите, които си е поставил авторът.

Публикациите на дисертанта се отличават с разбиране на обсъжданата проблематика, ясен научен стил, коректно използване на термините и видима връзка с целите и задачите на самото дисертационно изследване, което сочи трайния изследователски интерес на Волфганг Шенк по темата.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е в обем от 33 страници и е изготвен съгласно изискванията на ЗРАС и ПЗРАС. Той е структурно задълбочен и правилно отразява логиката и последователността на дисертационния труд.

Написан е в сбит научен стил и ясно представя основната цел, задачи, работна хипотеза, методология и резултати от научното изследване, което би помогнало на всеки проявяващ интерес към темата учен да се запознае в достатъчна степен с основните положения на дисертационния труд.

Показва способността на докторанта Волфганг Шенк да синтезира и обобщава най-важните си идеи и заключения.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Нямам препоръки и въпроси към представения дисертационен труд.

Основно бележки мога да посоча по отношение библиографията, като предвид актуалността на темата, прави впечатление, че почти няма източници от последните години (освен един - Saladaña-Lugo. M.F., 2023).

8. Заключение

Дисертационният труд *съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката* и отговарят на всички изисквания на ЗРАСРБ и Правилника за прилагането му. Представените материали и дисертационни резултати съответстват на специфичните изисквания на Правилника за приемане и обучение на докторанти в УНСС.

Давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на **Волфганг Шенк** в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; Професионално направление 3.7. Администрация и управление.

25.07.2023

Рецензент: .....

/проф.д-р Мариана Петрова/

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

REVIEW

By: Ph.D. Mariana Mateeva Petrova, Professor PM 3.7 "Administration and Management" (University of Telecommunications and Posts)

Subject: dissertation work for the award of the educational and scientific degree "Ph.D." in PM 3.7 "Administration and management", Ph.D. program "Management" at UNWE

Author of the dissertation: **Wolfgang Schenk**

Dissertation topic: **About the interdisciplinary origin of entrepreneurial action and entrepreneurial foresight**

Reason for presenting the opinion: participation in the composition of the scientific jury for the defense of the dissertation according to Order No. 1692/29.06.2023 of the Rector of the UNWE.

1. Information about the dissertation student

The dissertation student was trained in a Ph.D. program at the Department of Management, Faculty of Management and Administration of the UNWE, majoring in Management, according to the Order of the Deputy Rector of the National Research Institute of the UNWE No 1538/06.06.2022. The training was carried out in a free form during the period 10.05.2022 - 01.07.2023.

The author of the study began his professional life as consultant at PWC (Price Waterhouse Coopers) and after that has an extensive entrepreneurial experience in a large German company as an owner and C-Level executive. Also, he has nearly 20 years with experience in advising and mentoring entrepreneurs through his B&H free from charge consulting company, based in Osnabruck, Germany with also manifold consulting assignments in CEE-countries, so in Bulgaria too.

2. General characteristics of the presented dissertation work

The dissertation has a volume of 133 (267) pages, structured in five main chapters. Contains 10 tables and 11 figures. 201 literary sources were used. The Ph.D. student has attached 6 publications (including 1 book).

The object of the research are three entrepreneurs in Germany.

The subject of the research to check if there is a relevance between their genetic, biological and psychological background and their entrepreneurial success and/or failure.

The aim of the study is to create a practical and applicable methodology of analysis of people and their ability to be entrepreneurs.

The main tasks to be solved to achieve this goal is:

1. To research and analyse different topics on the matter in the existing literature.
2. To interview real entrepreneurs and analyse their responses.
3. To propose methodology of how to evaluate people in being entrepreneurs.
4. To draw conclusions.

The fundamental foundations of the research are precisely defined, which gives reason to conclude that the Ph.D student knows the subject well, easily handles the basic scientific concepts and defines the main pillars of her research in correspondence with the real scientific problems.

The language of the dissertation presentation is good and gives reason to infer the competence and expertise of the author of the dissertation.

3. Evaluation of the obtained scientific and scientific-applied results

The results obtained in the course of the dissertation presentation are primarily related to the hypotheses put forward for consideration in the introduction to the dissertation and the research thesis formulated there.

The summarized results indicated in the third chapter specify unequivocally that the aim and objectives of the dissertation research have been achieved.

After the analyzes and practical research, specific conclusions were formulated.

As a result of the conducted research, the previously set goals and tasks have been fulfilled. A scientifically based and practically applicable methodology for analyzing people and assessing their ability to be entrepreneurs is presented.

For this purpose, a significant number of publications on the issue in the existing literature have been studied and analyzed. An empirical study was carried out to collect and process information according to a pre-selected clear research methodology. An author's methodology for assessing personal entrepreneurial potential has been developed and conclusions and useful recommendations for its use have been made.

The working hypothesis of the dissertation was investigated and confirmed, that every person has an entrepreneurial potential determined by his personal characteristics and background, which can be modified by learning competencies.

The results of the study are aimed at all consulting companies and advisory organizations that work with entrepreneurs, especially those that start their own companies and come from unemployment. The results can be used in small and medium business management and entrepreneurship education. The developed methodology can also be used for self-assessment and development planning, as well as for training in order to increase the competencies for entrepreneurial success of starting and operating business owners and their successors.

4. Evaluation of scientific and scientific-applied contributions

The following contributions has been made through this work:

1. The field of scientific research on entrepreneurship issues has been expanded, and new connections between personal, psychological and behavioral characteristics in a general model of entrepreneurial potential have been derived.
2. A new model of personal qualities for measuring entrepreneurial potential has been synthesized.
3. A new model of behavioral factors for assessing entrepreneurial potential has been synthesized.
4. A new model of self-knowledge and the "I"/self-concept was synthesized for the assessment of entrepreneurial potential.
5. A practically applicable new methodology for increasing and developing entrepreneurial potential has been developed.

5. Evaluation of dissertation publications

The presented dissertation work is an earnestly scientific and applied research.

I have no reason to doubt the originality of the dissertation work and the personal contribution of the doctoral student.

The 6 publications presented by Ph.D. student Wolfgang Schenk correctly reflect the topic of the dissertation. The articles are independently developed and are closely related to the topic of the dissertation and to the tasks the author has set for himself.

The dissertation student's publications are distinguished by an understanding of the issues discussed, a clear scientific style, correct use of terms and a visible connection with the goals and tasks of the dissertation research itself, which points to Wolfgang Schenk's permanent research interest in the subject.

6. Evaluation of the abstract

The abstract has a volume of 33 pages and was prepared according to the requirements of LDAS and RILDAS. It is structurally thorough and correctly reflects the logic and sequence of the dissertation work.

It is written in a concise scientific style and clearly presents the main goal, tasks, working hypothesis, methodology and results of the scientific research, which would help any scientist showing interest in the topic to be sufficiently informed with the main statements of the dissertation work.

It shows Ph.D. student Wolfgang Schenk's ability to synthesize and summarize his most important ideas and conclusions.

7. Criticisms, recommendations and questions

I have no recommendations and questions regarding the dissertation submitted for review.

I can mainly point out notes regarding the bibliography, considering the topicality of the topic, it is striking that there are almost no sources from recent years (only Saladaña-Lugo. M.F., 2023).

8. Conclusion

The dissertation contains scientific-applied results, which represent an original contribution to science and meet all the requirements of the LDASRB and the Regulations for its implementation. The presented materials and dissertation results comply with the specific requirements of the Regulations for admission and training of Ph.D. students at UNWE.

I give my positive assessment of the conducted research, presented by the above-reviewed dissertation work, abstract, achieved results and contributions, and I propose to the honorable scientific jury to award the educational and scientific degree "Ph.D." to Wolfgang Schenk in the Higher Education Region 3 Social, economic and legal sciences; Professional direction 3.7. Administration and Management.

25.07.2023

Signature: .....
/prof. Mariana Petrova, PhD/